

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра історії Центральної та Східної Європи і
спеціальних галузей історичної науки

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

*НАЦІОНАЛЬНИЙ АРХІВНИЙ ФОНД УКРАЇНИ: ПРОЦЕС
ФОРМУВАННЯ ТА МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ*

Освітня програма 032 Історія і археологія

Спеціальність 032 Історія і археологія

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Освітній рівень - Магістр

Затверджено на засіданні
кафедри історії Центральної та
Східної Європи і
спеціальних галузей
історичної науки
Протокол № 10 від
27 травня 2021 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Національний архівний фонд України: процес формування та методика використання
Викладач (-і)	Шологон Лілія Іванівна
Контактний телефон викладача	0342596146
E-mail викладача	liliya.shologon@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	2. Цикл професійної підготовки. 2.1 Обов'язкові дисципліни (за вибором навчального закладу) 2.1.1 Теоретична підготовка
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	понеділок, 14.00 год. – 17.00 год.

2. Анотація до курсу

Документи Національного архівного фонду мають пріоритетне значення в роботі в роботі історика, архівіста, музейного працівника тощо. Насамперед студентам-магістрам необхідно з'ясувати особливості формування Національного архівного фонду та різні шляхи використання й актуалізації його надбань. Саме тому студентам-магістрам спеціальності «Історія і археологія» заплановано для вивчення навчальний курс «Національний архівний фонд України: процес формування та методика використання».

3. Мета та цілі курсу

Основними завданнями вивчення дисципліни «Національний архівний фонд України: процес формування та методика використання» є навчити студентів орієнтуватися у системі архівних установ України та в повній мірі використовувати документи Національного архівного фонду в процесі наукових досліджень.

Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні:

знати :

- про особливості формування Національного архівного фонду;
- про систему архівних установ; про специфіку документів, що зберігаються в центральних державних архівах України та архівних установах Національної академії наук України.

вміти :

- використовувати документи Національного архівного фонду в процесі наукових досліджень та при підготовці археографічних видань.

4. Результати навчання (компетентності)

Згідно з вимогами освітньої програми магістри повинні отримати

Компетенції соціально-особистісні:

- здатність вільно оперувати новітніми методами накопичення джерельного матеріалу та адекватно його оцінювати;
- креативність, здатність до системного мислення;
- професіоналізм і толерантність.

Загальнонаукові компетенції:

- розуміння винятково важливого значення вітчизняних архівних установ, історичних джерел та їх належної актуалізації;
- навички коректних покликань на архівні документи, неприпустимість плагиату в науковому дослідженні.

Інструментальні компетенції:

- базові знання щодо Національного архівного фонду України, процесу його формування, обліку документів та використання;
- здатність до застосування в науковому спілкуванні історичної термінології;
- навички науково-дослідницької роботи.

Професійні компетенції:

- застосування теоретичних та практичних складових археографії у професійній діяльності;
- здатність практично використовувати набуті знання щодо сьогодення в контексті актуалізації документів Національного архівного фонду.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	16
семінарські заняття / практичні / лабораторні	14
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1-й семестр	032 Історія і археологія	I курс	Обов'язковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
Тема1.	лекції 4 год.	1. Архівні установи України: довідник.	підготовка конспекту	5 б.	лютий

<p>Національний архівний фонд України: нормативна база.</p> <p>1. Національний архівний фонд та його формування. 2. Віднесення документів Національного архівного фонду до унікальних. 3. Облік і зберігання національного архівного фонду. 4. Використання національного архівного фонду. 5. Система архівних установ України.</p>		<p>Т. 1. Державні архіви / Держкомархів України. УНДІА СД: редкол.: Т. В. Боряк (голова), І. Б. Матяш, Г. В. Папакін. 2-е вид., доп. Київ, 2005. 692 с. 2. archives.org.ua (Офіційний сайт Державної архівної служби України; науково-практичний журнал «Архіви України»).</p>		<p>(вибірково, під час опитування на семінарі та перевірка знання лекційного матеріалу під час комп'ютерного тестування)</p>	<p>2022 р.</p>
<p>Тема 2. Центральні державні архіви України.</p> <p>1. Центральний державний історичний архів України, м. Львів (ЦДІАЛ України) 2. Центральний державний історичний архів України, м. Київ (ЦДІАК України) 3. Центральний державний архів вищих</p>	<p>лекції 6 год,</p>	<p>1. Центральний державний історичний архів України, м. Львів. Путівник / [упоряд.: О. Гневищева, У. Єдлінська, У. Кришталович та ін.; Центральний державний історичний архів України, м. Львів, Державний архів у м. Перемишлі.] 2-е вид. Львів – Перемишль, 2003. 492 с. 2. Центральний державний архів-музей літератури і мистецтва України: Путівник / Державний комітет архівів України. Центральний державний архів</p>	<p>підготовка конспекту та візуалізованої презентації, 2 год.</p>	<p>5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі та перевірка знання лекційного матеріалу під час комп'ютерного тестування)</p>	<p>березень 2022 р.</p>

<p>органів влади та управління України (ЦДАВО України)</p> <p>4. Центральний державний архів громадських об'єднань України (ЦДАГО України)</p> <p>5. Центральний державний архів-музей літератури і мистецтва України (ЦДАМЛ України)</p> <p>6. Центральний державний кінофотофоноархів України ім. Г.С.Пшеничного (ЦДКФФА України ім. Г.С.Пшеничного)</p> <p>7. Центральний державний архів зарубіжної україніки (ЦДАЗУ)</p> <p>8. Центральний державний електронний архів України (ЦДЕА України)</p> <p>9. Центральний державний науково-технічний архів України (ЦДНТА України)</p>		<p>музей літератури і мистецтва України. Київ, 2003. Вип.1. 486 с.</p>			
<p>Тема 3. Архівні</p>	<p>лекція, 2 год.</p>	<p>Путівник по фондах Відділу рукописів Інституту літератури / Відповідальні</p>	<p>підготовка конспекту</p>	<p>5 б. (вибірково, під</p>	<p>квітень 2022 р.</p>

<p>установи Академії наук України.</p> <p>1. Інститут рукопису Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського. 2. Відділ рукописів Львівської національної наукової бібліотеки України імені В.Стефаника. 3. Відділ рукописних фондів і текстології Інституту літератури імені Т.Г.Шевченка. 4. Відділ архівних наукових фондів, рукописів та фонозаписів Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М.Т.Рильського. 5. Науковий архів Інституту археології НАН України.</p>		<p>редактори С. А. Гальченко, М. Г. Жулинський. Київ: Спадщина, 1999. 864 с.</p>		<p>час опитування на семінарі та перевірка знання лекційного матеріалу під час комп'ютерного тестування)</p>	
---	--	--	--	--	--

<p>Тема 4. Археографія: теорія та методологія</p> <p>1. Археографія як спеціальна історична дисципліна. 2. Становлення, розвиток та сучасний стан української археографії. 3. Правила видання неопублікованих документів.</p>	лекції, 4 год..	<p>1. Спеціальні історичні дисципліни: довідник : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / І. Н. Войцехівська (керівник авторського колективу), В. В. Томазов, М. Ф. Дмитрієнко та інші. Київ: Либідь, 2008. 520 с.</p> <p>2. Боряк Г. Електронні публікації в Інтернеті: проблеми репрезентації електронних ресурсів // Архіви України, 2002, № 4-6. С. 141–169.</p>	підготовка конспектів лекційного та семінарського заняття, завдань практичного характеру	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі та перевірка знання лекційного матеріалу під час комп'ютерного тестування)	травень 2022 р.
---	-----------------	--	--	--	-----------------

<p>Тема 5. Особливості актуалізації документів Національного архівного фонду.</p>	<p>семінарські заняття, 14 год.</p>	<p>1. Калакура Я. С. Українознавче дослідження: теорія та методологія. Тернопіль : Джура, 2012. 294 с. 2. Кобута С. Й., Соловка Л. М. Організація пошукової і дослідницької роботи в архівах: на прикладі Державного архіву Івано-Франківської області. Науково-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2015. 216 с. 3. Шологон Л. Джерела з історії національно-культурного руху українців Галичини (1848–1914). Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2015. 460 с.</p>	<p>підготовка конспектів лекційного та семінарського заняття, завдань практичного характеру</p>	<p>5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).</p>	<p>лютий - червень 2022 р.</p>

Загальна система	Семестровий контроль проводиться у формі екзамену. Форма і терміни семестрового контролю визначаються
------------------	---

<p><i>оцінювання курсу</i></p>	<p>навчальним планом. Для того, щоб одержати екзамен, студентам необхідно виконати всі види роботи і набрати не менше 26 балів. Якщо студент своєчасно не здав встановлених змістових модулів, він автоматично втрачає право на допуск до екзаменаційної сесії, окрім випадків, визначених Факультетом історії, політології і міжнародних відносин. Семестровий контроль у формі екзамену передбачає, що підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як сума оцінок отриманих на семінарських заняттях (не більше 50 балів) та результатів складання екзамену (50 балів максимально).</p> <p>Контрольна робота студентів – 25 балів</p> <p>«5» – 25 балів «4» – 20 балів «3» – 13 балів</p> <p>Підсумкова оцінка за поточний контроль – 25 балів</p> <p>«5» – 25 балів «4» – 20 балів «3» – 13 балів</p>
<p><i>Вимоги до письмової роботи</i></p>	<p>Написання контрольної роботи є обов'язковим для виставлення підсумкової оцінки. У випадку, якщо студент з якихось причин не написав контрольної роботи, він вважається таким, що не виконав усіх видів робіт, що передбачаються навчальним планом за семестр з даної навчальної дисципліни.</p> <p>Контрольна робота проводиться у вигляді письмового тестування. Мета контрольної роботи перевірити засвоєння студентами лекційного матеріалу. Кожен студент через сайт дистанційного навчання університету отримує 40 тестових завдань. Якщо 60–70 % правильних відповідей, то студент отримує оцінку «задовільно», 71–89 % – «добре», 90–100 % відмінно.</p>
<p><i>Семінарські заняття</i></p>	<p>Тема 1 Джерела до вивчення організації державної влади ЗУНР (листопад 1918-червень 1919 рр.) : особливості актуалізації (2 год.)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Документи, що регламентували адміністративно-територіальний устрій ЗУНР. 2. Джерела про формування та роботу Української Національної Ради – парламенту ЗУНР. 3. Матеріали до вивчення діяльності урядів ЗУНР. 4. Документи про роботу органів місцевого самоврядування ЗУНР. 5. Джерела до вивчення організації судочинства в ЗУНР.

Тема 2. Злука ЗУНР і УНР в документах(2 год.)

1. Законодавство, що заклало передумови до об'єднання ЗУНР і УНР.
2. Джерела про проголошення Акту злуки ЗУНР і УНР.
3. Документи, які дозволяють прослідкувати економічні та політичні взаємовідносини між ЗУНР і УНР після 22 січня 1919 р.
4. Матеріали про запровадження національної грошової одиниці ЗОУНР.
5. Законодавче забезпечення статусу громадянина ЗОУНР.

Тема 3. Національний рух українців Галичини другої половини ХІХ – початку ХХ ст.: особливості актуалізації документів офіційного характеру (2 год.)

1. Актуалізація документів офіційного характеру з історії національного руху українців Галичини другої половини ХІХ – початку ХХ ст. в працях радянських істориків.
2. Програми політичних партій, публіцистика та матеріали громадсько-політичної полеміки на сторінках видання українських зарубіжних дослідників.
3. Документи офіційного характеру на сторінках сучасних археографічних видань.

Тема 4. Національний рух українців Галичини другої половини ХІХ – початку ХХ ст.: особливості актуалізації джерел особового походження (2 год.)

- Автобіографії українських громадських діячів другої половини ХІХ – початку ХХ ст. актуалізовані радянськими та сучасними українськими вченими.
- Мемуари провідних політичних діячів другої половини ХІХ – початку ХХ ст. та особливості їхньої актуалізації.
- Особливості актуалізації епістолярної спадщини громадських діячів другої половини ХІХ – початку ХХ ст. на різних етапах розвитку української археографії.

	<p>Тема 5. Особливості актуалізації публіцистичних праць громадських діячів другої половини ХІХ – початку ХХ ст (2 год.)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 50-томні видання праць І.Франка та М.Грушевського. Порівняльний археографічний аналіз. 2. Публіцистика М.Драгоманова на сторінках радянських та сучасних археографічних видань. 3. Актуалізація публіцистичних праць польських та російських громадсько-політичних діячів про національний рух українців
	<p>Тема 6. Особливості актуалізації джерел з історії національно-визвольного руху українців Галичини у 20–50-х рр. ХХ ст. (4 год.)</p> <p>УВО, ОУН та УПА на сторінках сучасних археографічних видань. Документи про національно-визвольний на Прикарпатті у післявоєнний період.</p>

<p><i>Умови допуску до підсумкового контролю</i></p>	<p>Лекції передбачають системний і послідовний виклад навчального матеріалу. Відвідування лекцій студентами є обов'язковим.</p> <p>Відвідування та активна участь студентів у роботі семінарських занять є обов'язковою умовою успішного складання курсу. Пропонуються наступні форми роботи на семінарських заняттях: виступ, опонування, рецензія, участь у дискусії. При цьому враховуватимуться лише логічно обґрунтовані виступи, альтернативна теза чи спростування поданої, а не фактична підтримка тези виступаючого, змістовне рецензування та коментар чи доповнення, що дійсно сприятиме розгляду проблеми.</p> <p>Оцінювання знань студентів на семінарських заняттях проводиться за 5-ти бальною шкалою. На занятті пропонується якісне оцінювання знань студентів шляхом виставляння балів від «1» до «5». Позначення «0» виставляється студентові за відмову від відповіді на занятті через невідповідність, що впливатиме</p>
--	---

на його підсумкову рейтингову оцінку в кінці семестру. Кожен студент зобов'язаний взяти участь не менше як на одній третині семінарських занять, проведених у групі впродовж семестру. На семінарських заняттях студенти також виконують різні письмові роботи, які включають в себе перевірку завдань винесених на самостійне опрацювання. Оцінка за індивідуальне завдання також виставляється на семінарських заняттях. У результаті усних відповідей та письмових завдань студент отримує підсумкову оцінку за поточний контроль.

7. Політика курсу

Пропущене заняття або негативну оцінку студент зобов'язаний «відпрацювати» у формі, визначеній викладачем. При цьому може виставлятися оцінка, а попередня не впливатиме на середній бал студента.

За умови відсутності студента (-ки) на лекції чи семінарського заняття, отримання негативної оцінки на семінарських заняттях або ж невчасного виконання індивідуальної роботи, визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок та подачі індивідуальних робіт – понеділок, 14.00 год. – 16.00 год. У випадку запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування), недобропорядної поведінки в аудиторії викладач пропонує студентові (-ці) повторно виконати необхідний вид роботи.

8. Рекомендована література Основна література

1. Архівні установи України: довідник. Т. 1. Державні архіви / Держкомархів України. УНДІА СД: редкол.: Т. В. Боряк (голова), І. Б. Матяш, Г. В. Папакін. 2-е вид., доп. Київ, 2005. 692 с.
2. Боряк Г. Електронні публікації в Інтернеті: проблеми репрезентації електронних ресурсів // Архіви України, 2002, № 4-6. С. 141–169.
3. Боряк Г. Крадіжки в архівах і національна архівна спадщина: сучасні загрози та світовий досвід запобігання втратам // Архіви України, 2007, № 1–3, С. 247–363.
4. Державний архів Івано-Франківської області: Путівник. Т. 1: Фонди періоду до 1939 року / упоряд.: В. Гнатів, Н. Калюжна, Л.Соловка, О. Човганюк, В. Янош. Київ, 2008. 464 с.
5. Калакура Я. С. Українознавче дослідження: теорія та методологія. Тернопіль : Джура, 2012. 294 с.
6. Калакура Я.С., Ковтанюк Ю.С. Архівний менеджмент в умовах електронного урядування // Архіви України, 2019, вип. 3. С.18–44.
7. Особисті архівні фонди відділу рукописів. Анотований покажчик (Друге виправлене і доповнене видання) / Укладачі : Баб'як П., Дзьобан О., Домбровська Є., Трегуб М. / відп. ред. Крушельницька Л. Львів: Львівська наукова бібліотека імені В. Стефаніка НАН України, 1995. 250 с.
8. Особові архівні фонди Інституту рукопису: Путівник / ред. колегія О. С. Онищенко (відп. редактор), Г. В. Боряк, С. Г. Даневич (відп. секретар), Л. А. Дубровіна (заступ. відпов. редактора), Н. М. Зубкова та інші / Національна академія наук України. Національна бібліотека України імені В. Вернадського. Інститут рукопису. Київ, 2002. 768 с.
9. Путівник по фондах Відділу рукописів Інституту літератури / Відповідальні редактори С. А. Гальченко, М. Г. Жулинський. Київ:

Спадщина, 1999. 864 с.

10. Спеціальні історичні дисципліни: довідник : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / І. Н. Войцехівська (керівник авторського колективу), В. В. Томазов, М. Ф. Дмитрієнко та інші. Київ: Либідь, 2008. 520 с.
11. Центральний державний архів-музей літератури і мистецтва України : Путівник / Державний комітет архівів України. Центральний державний архів музей літератури і мистецтва України. Київ, 2003. Вип.1. 486 с.
12. Центральний державний історичний архів України, м. Львів. Путівник / [упоряд. : О. Гневищева, У. Єдлінська, У. Кришталович та ін.; Центральний державний історичний архів України, м. Львів, Державний архів у м. Перемишлі.] 2-е вид. Львів – Перемишль, 2003. 492 с.

Додаткова

1. Великочий В.С. Джерела до вивчення державного будівництва в ЗУНР. Івано-Франківськ : Плай, 2003. 278 с.
2. Михальський І. С. Джерела з історії українських політичних партій кінця ХІХ – початку ХХ ст.. Луганськ : Альма-матер, 2003. 344 с.
3. Шологон Л. Джерела з історії національно-культурного руху українців Галичини (1848–1914). Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2015. 460 с.

Навчально-методична

1. Кобута С. Й., Соловка Л. М. Організація пошукової і дослідницької роботи в архівах: на прикладі Державного архіву Івано-Франківської області. Науково-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2015. 216 с.

14. Інформаційні ресурси

1. archeos.org.ua
2. resource.history.org.ua
4. Приклади оформлення бібліографічного опису списку літератури згідно ДСТУ 8302:2015 // URL : lib.znau.edu.ua
5. Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» // URL: <https://pnu.edu.ua>

Викладач Шологон Л.І.